

1 **Verslag van het College van Bestuur**

Radboud Universiteit: al honderd jaar van betekenis

'Onze belangrijkste bijdrage is dat we de denkers, doeners en opiniemakers van de toekomst opleiden'

Honderd jaar Radboud Universiteit

2023 markeerde het honderdjarig bestaan van de universiteit. Dat werd op diverse manieren en op verschillende momenten gevierd, op een manier die volgens voorzitter Daniël Wigboldus aansluit bij de maatschappelijke taak van de universiteit: "In mei hebben we veel activiteiten georganiseerd, zoals onderzoeksprojecten voor en met schoolkinderen, het Radboud Festival en Radboud Sounds. Daarnaast hebben studenten en medewerkers zich in Nijmegen en omgeving ingezet onder het motto 'honderd gebaren'; honderd belangeloze acties die door henzelf zijn bedacht en uitgevoerd. Dat liep van muurschilderingen en concerten tot gastlessen op basisscholen en cursussen. Het Radboudumc had een kraam op de markt, waar bezoekers vragen konden stellen over hun gezondheid en advies konden inwinnen. In dat advies speelde gezonde voeding vaak een belangrijke rol. Het was niet alleen leuk, het is ook hoe je als universiteit zou moeten willen werken: de samenleving vooruithelpen op basis van goed onderzoek en onderwijs, en een rol spelen in de discussie over hoe we wetenschappelijke kennis kunnen implementeren." Wigboldus geeft direct een voorbeeld van hoe dat vorm krijgt in de dagelijkse praktijk op de universiteit: "Zelf proberen we de voeding die we in de Refter aanbieden zo gezond en biologisch mogelijk te houden, en niet duurder te laten zijn dan ongezonere producten. Zo willen we het goede voorbeeld geven."

De officiële honderdste verjaardag viel op 17 oktober in aanwezigheid van Zijne Majesteit de Koning. Wigboldus: "Voor mij persoonlijk kende de academische viering twee hoogtepunten: de installatie van de nieuwe rector magnificus en de eredoctoraten die zijn uitgereikt – één al in mei en zes in oktober. Het was indrukwekkend om de eredoctoren te horen spreken over thema's die nauw verbonden zijn met onze universiteit, zoals een gezonde wereld en gelijke kansen voor iedereen. Zeer bijzonder om zeven invloedrijke wetenschappers met een enorme maatschappelijke impact in dit bijzondere jaar aan onze universiteit te kunnen verbinden. De stad Nijmegen trakteerde de universiteit op cadeaus, waaronder de gouden Waalbrugspeld. En in de dagen na de dies vond ook nog het Radboud Art & Science-festival plaats."

Nieuwe rector magnificus

De wisseling van de wacht tussen rectoren is vanzelfsprekend een belangrijke gebeurtenis. José Sanders (zie kader) trad in oktober 2023 in functie na het vervroegd terugtreden van Han van Krieken. Van Krieken besteedde tijdens zijn rectoraat veel aandacht aan het taalbeleid van de universiteit en bevorderde de interdisciplinaire samenwerking tussen faculteiten, alsook de band van de Radboud Universiteit met de stad Nijmegen en de maatschappelijke partners in de regio. Een grote verdienste is zijn zorg, tijdens de coronapandemie, voor het studentenwelzijn, zowel binnen de Radboud Universiteit als in landelijk UNL-verband.

Als nieuwe rector magnificus richt Sanders richt haar blik op de toekomst. "Er komen nu nieuwe vraagstukken op ons af. Ik denk dat 2023 een kanteljaar is geweest, waarin we van een relatief stabiele periode zijn opgeschoven naar een tijd waarin we met sommige thema's harder aan de slag moeten. Hoe gaan we bijvoorbeeld om met Erkennen en Waarderen? We hebben daar een begin mee gemaakt, maar er is nog een weg te gaan. Het is goed dat we bij het nadenken over wie er in aanmerking komt voor promotie of een andere functie nu ook kijken of iemand kan managen, of iemand persoonlijk leiderschap heeft of inspirerend onderwijs geeft. Het is goed om in een team waardering uit te spreken voor mensen met

uiteenlopende bijdragen, en meer oog te hebben voor wie de boel bij elkaar houden. Maar dat alles te vertalen in ontwikkelpaden is nog niet zo eenvoudig.”

De universiteiten proberen samen op te trekken om te laten zien dat zij zelf de regie kunnen nemen als het gaat om de mate van internationalisering en om gedifferentieerde groei van opleidingen. “We zullen wat meer strategisch moeten opereren en muren tussen opleidingen, instituten en de wereld buiten de universiteit gaan afbreken. Ik hoef als rector niet aan onderzoekers te vertellen met welke vraagstukken ze zich moeten bezighouden; dat weten ze zelf heel goed. Ik wil liever aan de basis de samenwerking aanmoedigen en faciliteren. Waar onderzoek interessant is, komen de studenten ook. Qua onderzoek hebben we veel uitstekend persoonsgebonden onderzoek, maar op het gebied van samenwerking kunnen we nog effectiever worden. Dat bedoel ik met strategisch nadenken: meer de faculteiten bij elkaar betrekken, en meer de omgeving bij de universiteit betrekken.

De universiteit moet een vrijplaats zijn en blijven voor een open, academisch gevoerd debat. Dat betekent dat we de deuren naar alle kanten moeten openzetten. Dat kan bijvoorbeeld door meer samen te werken met het hoger beroepsonderwijs, of opleidingen breder te maken. Studenten willen graag dingen ontdekken. Ze maken graag zelf keuzes tijdens hun opleiding, of brengen liever gaandeweg meer focus aan. Laten we dat gaan faciliteren.”

Onderzoek

Intussen blijft de universiteit bijdragen aan belangrijk onderzoek en aan internationale samenwerkingen. Wigboldus noemt de samenwerking met de universiteit van Namibië, om een telescoop te bouwen voor het Event Horizon-onderzoek van de Radboud-astronomen. “Dat is een langetermijntraject, met een *outreach*-programma eromheen voor scholen in Namibië. Dit laat zien hoe belangrijk het is om te blijven investeren in goede infrastructuur voor onderzoek. Het afgelopen jaar is duidelijk geworden dat we mede gaan investeren in een 14 TESLA-scanner. Zulke investeringen zijn een voorwaarde voor verdere ontwikkeling van de wetenschap.”

Maar ook nationale onderzoeksnetwerken zorgen voor vernieuwing en verbinding, zegt Wigboldus. “Zo is Radboud Universiteit penvoerder van het Nationaal Onderwijslab AI, waarin we met andere universiteiten en hogescholen samenwerken met onderwijsinstellingen en bedrijven om de kwaliteit van basisonderwijs en voortgezet (speciaal) onderwijs te verbeteren met digitale technologie.”

Onderwijs

Op onderwijs blijft de universiteit, als brede universiteit, hoog scoren. Sanders: “In 2023 is onze vernieuwde onderwijsvisie neergezet, waarin we de waarden ‘academisch’, ‘persoonlijk’ en ‘duurzaam’ centraal hebben gesteld. In de komende jaren zullen we hieraan verder gestalte geven in de keuzes voor onderzoeksgedreven, interdisciplinair en maatschappelijk relevant onderwijs waarin studenten tijdens hun opleiding keuzes kunnen maken die hun groei en focus tot uitdrukking brengen. Het Nationaal Onderwijs Lab AI (NOLAI) is een voorbeeld van Nationaal Groeifondsproject dat vanuit een onderzoeksgedreven en interdisciplinaire aanpak onderwijsvernieuwingen ontwikkelt gericht op het basisonderwijs, het voortgezet onderwijs en het speciaal onderwijs.”

Bij het uitwerken van de onderwijsvisie zal de snelle opkomst van generatieve AI worden meegenomen. “Het gebruik van AI roept niet alleen ethische, maar ook duurzaamheidsvraagstukken op”, zegt vicevoorzitter Agnes Muskens. “Wil je dergelijke technologie in het onderwijs toestaan? En zo ja, hoe wil je hier vorm aan geven? Wat zegt het over de leerdoelen die je hebt? En hoe verhouden we ons tot de kosten ervan? Het is

een gelaagd onderwerp, zowel vanuit informatiebeveiliging als vanuit het studentperspectief.” Met alle belanghebbenden is een beleid opgesteld, dat in 2024 door de faculteiten ter hand genomen gaat worden.

Studenten die nu naar de universiteit komen gebruiken AI misschien al meer dan hun docenten, merkt Sanders op. “Hoe voorkom je dat je in plaats van de student een AI tool toetst? We gaan daarmee aan de slag, ook omdat veel afgestudeerden zullen gaan werken in een omgeving waar AI een rol speelt. De kritische omgang met AI zal dus een deel van hun opleiding zijn. Wij hebben een aantal uitgangspunten in beleid beschreven, maar we onderkennen dat de impact op academisch onderwijs er nu al is. En niet alleen op het onderwijs. Elke ChatGPT-opdracht kost veel energie, terwijl wij hebben afgesproken op duurzame wijze om te gaan met elkaar en met de aarde, bij alles wat we doen op de campus.”

Op onderwijsgebied is het afgelopen jaar een aantal ontwikkelingen zichtbaar, vervolgt Sanders. “Landelijk is er een debat gaande over internationalisering en over de rol van het Engels aan Nederlandse universiteiten. Het is goed dat we het Nederlands blijven benadrukken als academische taal. Tegelijkertijd hebben we ons als Radboud Universiteit altijd, ook afgelopen jaar weer, gepresenteerd als de internationale, meertalige universiteit die we zijn en willen zijn. We zijn trots op elke internationale student en medewerker die we hebben. De verschillende perspectieven die ze meebrengen uit verschillende culturen verrijken de studentenbeleving van alle studenten en medewerkers. Natuurlijk zijn Nederlandse universiteiten er voor Nederlandse studenten, maar ze zijn er ook voor internationale studenten. We opereren in een context die breder is dan Nederland. Wetenschap kent geen grenzen. We blijven als universiteiten benadrukken hoe belangrijk dat is, juist ook voor Nederland.”

Participatie van studenten en medewerkers

Wigboldus wil graag een lans breken voor de studenten en medewerkers die zitting nemen in besturen, commissies en andere instituties. “Het belang van medezeggenschap kan niet genoeg worden benadrukt. Bij de laatste verkiezingen was de opkomst laag, en dat is jammer. We zien dat het voor bestuursleden steeds moeilijker wordt om opvolging te vinden. Niet alleen het CvB zit er om te besturen. Wij kunnen niets zonder de inzet van al die collega's en studenten die naast hun studie of dagelijkse werkzaamheden lid zijn van een commissie, of bestuurslid worden van een van de verenigingen, of iets doen in de medezeggenschap. We willen wel dan ook expliciet onze grote waardering uitspreken voor de mensen die dat doen.”

Overigens begrijpt het college dat het studenten en medewerkers niet altijd makkelijk wordt gemaakt om zulke nevenactiviteiten uit te voeren. Sanders: “Studenten voelen druk om snel af te studeren. Voor medewerkers geldt dat wat gewaardeerd lijkt te worden vooral onderzoeksubsidies en toppublicaties zijn. Maar een bijdrage aan een benoemingsadviescommissie of de examencommissie is evenzeer belangrijk: het is de olie die de universiteit laat draaien. Hetzelfde geldt voor alle mensen die ervoor zorgen dat het onderzoek door kan gaan, die zich inzetten om de MRI-scanner te laten werken of onderzoekers faciliteren om gebruik te maken van het erfgoed in de bibliotheken. Ze leveren allemaal een onmisbare bijdrage aan het functioneren van de universiteit.”

Campus

Voor studenten is het belang van de campus nog duidelijker dan voor de covid-periode, aldus Muskens: “De campus bruist en leeft. Elkaar ontmoeten op campus is een cruciaal onderdeel van je vorming als student.” De inzet van de universiteit om studenten na de covid-epidemie terug te halen naar de campus heeft vruchten afgeworpen, ziet ook Muskens. “Er worden nog steeds opnames van colleges gemaakt, maar die worden pas een week voor de tentamens beschikbaar gesteld. Verder is het *back to the classroom*. Dat zorgt

voor levendigheid op de faculteiten. Toch zien we – al dan niet corona-gerelateerd – een toename van het aantal studenten met mentale problemen. Dat blijft een punt van zorg.”

Verder zijn stappen gezet in de verdere uitwerking van het en zijn in samenwerking met het Radboudumc initiatieven ontplooid om te investeren in het Science Park en dat ook scherper te profileren. Wigboldus: “We faciliteren meer samenwerking met bedrijven en partners dicht tegen de universiteit aan. We doen dit deels samen met de HAN, waarmee we ook steeds vaker in gesprek zijn over de aansluiting van het HBO en het WO. En ook de samenwerking met het MBO speelt steeds meer een rol.”

Sociale veiligheid

“Als College van Bestuur willen we dat de universiteit een omgeving biedt waarin iedereen zich veilig voelt, en waarin iedereen zich kan ontplooiën”, benadrukt Agnes Muskens. “We waren daar de afgelopen jaren al hard mee aan het werk gegaan, mede naar aanleiding van #MeToo en het KNAW-rapport waaruit bleek dat universiteiten kwetsbaar zijn op het gebied van sociale veiligheid vanwege de vele hiërarchische relaties die er bestaan. Sinds enkele jaren hebben we een gedragscode, verschillende vertrouwenspersonen en een ombudsfunctionaris; er zijn trainingen en workshops gegeven. Toch bleek afgelopen jaar, na een aantal mediapublicaties en de vele discussies die daarop volgden, dat dit alles zeker niet voldoende was. Er is meer werk aan de winkel. Want iedere keer dat iemand zich hier op de Radboud Universiteit niet veilig voelt, is er een te vaak.”

Daarom heeft het College eind 2023 een integraal plan van aanpak gepresenteerd, onder de titel ‘Prevent – Care – Cure’. “Met dit plan willen we vooral de nodige cultuurverandering stimuleren en sociale veiligheid structureel borgen door de hele universiteit. Hoe voorkom je dat sociaal onwenselijk gedrag plaatsvindt? Hoe ga je het goede open gesprek met elkaar aan; hoe geef én ontvang je feedback? Hoe bied je mensen genoeg ruimte om zich uit te durven spreken? Hoe geef je er gevolg aan als er dingen niet goed gaan? Wat zijn proportionele sancties bij welk gedrag? We willen echt het hele terrein van sociale veiligheid beslaan, van preventie tot aan het afleggen van verantwoording. En dan gaat het niet alleen om seksueel grensoverschrijdend gedrag, maar ook om gedrag als pesten, roddelen en andere vormen van intimiderend optreden. Meer informatie is te vinden in het jaarverslag van het [team vertrouwenspersonen](#). Dit thema blijft hoe dan ook hoog op de agenda van het College van Bestuur staan, ook in de toekomst.”

'Prevent – Care – Cure': sociale veiligheid aan de universiteit

In december 2023 presenteerde de Radboud Universiteit een plan van aanpak om een stevig fundament te leggen onder de sociale veiligheid.

Leidend in het plan is de Radboud-norm: studenten en medewerkers kunnen zichzelf zijn, gaan respectvol met elkaar om en hebben gelijke kansen, ongeacht herkomst, overtuiging, gender, seksuele oriëntatie, beperking, rol of functie. Iedereen kan rekenen op een vangnet van maatregelen en zorg en op een proportionele, rechtvaardige en zorgvuldige behandeling van klachten en meldingen.

Aan de hand van het plan gaat de universiteit nadrukkelijker sturen op preventie en het versterken van een cultuur waarin voor ongewenst gedrag geen ruimte is. Het leiderschap in de organisatie wordt versterkt, en het HR-beleid wordt verder geprofessionaliseerd.

Als een schending van de Radboud-norm voorkomt wordt dat bespreekbaar gemaakt. Waar nodig volgen proportionele en rechtvaardige maatregelen en nazorg, met oog voor alle betrokkenen. Het inrichten van één toegankelijk meldsysteem waar studenten en medewerkers terecht kunnen is een van de concrete, voorgenomen stappen.

In de mediaberichtgeving van 2023 ging het vooral om individuele casussen. Maar Wigboldus benadrukt dat het College de kwestie graag breder wil trekken. "Hoe gaan we om met elkaar en voorkomen we dat we elkaars grenzen overgaan? Wij willen staan voor een heldere organisatiestructuur, waarin bespreekbaar gemaakt wordt wat we wel of niet acceptabel vinden in de professionele omgang met elkaar."

Duurzaamheid

Duurzaamheid is en blijft een van de speerpunten van de universiteit. Wigboldus wijst erop dat het vraagstuk vele facetten heeft die allemaal om kennis en kunde vragen. "We hebben alle disciplines nodig voor de uitdaging waarvoor we staan. De universiteit heeft bovendien een onafhankelijk-kritische rol. Niet alleen: 'Doen we het wel goed?', maar ook: 'Doen we wel het goede?' De middelen zijn niet ongelimiteerd: we zullen moeten kiezen wat verstandig is om wel of niet te doen. Dat zijn vaak complexe vragen. Wil je samenwerken met partners uit bepaalde industrieën? Je kunt het principieel bekijken, maar ook pragmatisch: wat draagt het meeste bij aan onze missie voor een gezonde en vrije wereld? Zulke dilemma's bespreken we open met elkaar. Onze belangrijkste bijdrage is dat we de denkers, doeners en opiniemakers van de toekomst opleiden. Juist daarom benadrukken we duurzaamheid ook in ons onderwijs."

"Het past bij onze signatuur dat we actie ondernemen", beaamt Muskens. "Duurzaamheid blijft een belangrijk uitgangspunt. We starten in 2024 met het herijken van onze strategie voor de jaren 2025-2031. We hebben een goede basis, die we zeker gaan doorzetten in de nieuwe strategie. Natuurlijk zullen we ook een aantal andere accenten gaan aangeven. Duurzaamheid zal breder worden opgenomen in onderwijs, onderzoek en bedrijfsvoering. Wat bedrijfsvoering betreft behalen we al veel energiedoelen, doen we aan hergebruik, en hebben we goede stappen gezet op het gebied van CO₂-minimalisatie. Steeds meer faculteiten geven onderwijs in duurzaamheid-gerelateerde leerstoelen. Sociale veiligheid en duurzaamheid zijn voor ons even belangrijke thema's."

Informatiebeveiliging

Ook informatiebeveiliging blijft hoog op de agenda staan van de Radboud Universiteit. “De governance ten aanzien van Informatiebeveiliging staat”, zegt Muskens. “Naast de CISO hebben de faculteiten informatiebeveiligingsspecialisten aangenomen. Vanuit het Universiteitsbrede programma is veel gedaan aan de technische weerbaarheid. Er zijn ook grote stappen gezet op het gebied van beleid en procedures om te zorgen dat de informatiebeveiliging naar een hoger niveau gaat. We werken bovendien met een externe ‘bewaker’ SOC die voor ons dag en nacht onze weerbaarheid toetst. Het werkt voorspoedig, maar aandacht blijft nodig: je kunt de vijand nooit helemaal buiten de deur houden. We investeren veel in informatiebeveiliging, niet om aan de audit te voldoen, maar om ervoor te zorgen dat we een automatiseringsomgeving blijven behouden die veilig is voor onze medewerkers en studenten. We willen simpelweg niet gehackt worden. We zijn met de juiste dingen bezig.”

Naast de verbeteringen op informatie beveiliging wordt de bedrijfsvoering van IT, Human Resources, Finance en Campus & Facilities verder geprofessionaliseerd. Muskens: “Bij Radboud Services, het overkoepelende orgaan van de bedrijfsvoeringsafdelingen, is een nieuwe directeur aangesteld. Samen met verantwoordelijke directeuren gaat deze de bedrijfsprocessen de komende jaren verder harmoniseren, met de focus op kwaliteitsverbetering en een efficiënte inzet van middelen. We kunnen het geld tenslotte maar één keer uitgeven.”

Financiën

Het onderwijsbudget staat onder druk, en dat is ook te merken aan de universiteit, aldus Muskens. “De afgelopen jaren hebben we veel geïnvesteerd in rust en ruimte voor studenten en medewerkers en in een betere student-docentratio. Ook in 2024 blijven we investeren in onze mensen. We kiezen er bewust voor om dat deels met eigen vermogen te doen, op voorwaarde dat we in 2027 weer neutraal zijn en goede financiële ratio's hebben. Het wordt een uitdaging om dat handen en voeten te geven; de relatieve ruimte op financieel gebied van de afgelopen jaren is nu wel voorbij. We zijn geconfronteerd met stijgende prijzen op salarisniveau en op inflatiegebied, terwijl de studentenaantallen over de hele linie in Nederland licht dalen.”

Stippen op de horizon

Vooruitblikkend wijst Sanders op een paar thema's die voor de universiteit van groot belang zijn voor de komende periode. “Organisatiestructuur en -cultuur zijn onderwerpen die niet meer van de agenda weg te denken zijn. We moeten ons bezinnen op rollen en taken. Er zijn duidelijke regels en afspraken nodig, maar die gaan niet alles oplossen.”

Niet alles is in procedures te vangen, wil Sanders maar zeggen. “Wie in onze universitaire hiërarchie invloed of macht heeft moet zich bewust zijn van de verantwoordelijkheden die dat met zich meebrengt, en moet daarover ook verantwoording afleggen. Waar dat vertrouwen is aangetast moeten we het herstellen, want anders zijn onderwijs en onderzoek niet goed mogelijk. Maar in een universiteit gaat de hiërarchie niet zelden samen met competitie en individualisme en dat kan spanningen oproepen. Daarom zijn team science en persoonlijk leiderschap zo belangrijk. Die gaan de komende jaren meer aandacht vragen.”

Muurtjes slechten

Daarnaast wil Sanders werken aan interfacultaire samenwerking en harmonisering. “Traditioneel zijn de faculteiten van de Radboud Universiteit relatief zelfstandig; voor meer samenwerking zullen we toch wat muurtjes moeten slechten. Om te beginnen willen we het besturingsmodel verder doorvoeren, en werken aan een onderwijssystematiek die uitwisseling tussen faculteiten faciliteert. Het combineren van wetenschapsgebieden is nodig om vraagstukken aan te pakken waar de samenleving mee worstelt, maar ook om theoretische uitdagingen aan te gaan. Qua onderzoek scoren we goed op persoonsgebonden calls (NWO VI en ERC), en op het gebied van samenwerking zijn we steeds succesvoller in consortiumaanvragen. Toch kunnen we wat onderzoek en onderwijs betreft nog meer gebruik maken van elkaars nabijheid. We zitten met z'n allen op een campus van één vierkante kilometer: dat nodigt uit tot samenwerking. En dat gaat nieuwe kansen creëren.”

Inclusief en verbindend

Het motto voor het collegejaar 2023-2024 is ‘van betekenis’, en Sanders ziet duidelijk voor zich dat de universiteit van betekenis kan zijn voor de studenten, de wetenschap en de samenleving als geheel. In haar rectoraatsrede vroeg ze al aandacht voor de rol die de universiteit kan spelen bij de emancipatie van groepen die de weg naar de universiteit nog minder gevonden hebben. “De universiteit komt uit die emancipatiegedachte voort, dus we willen ook vandaag een inclusieve universiteit zijn. We zijn een regionale universiteit, en in die regio hebben we te maken met allerlei bevolkingsgroepen; ik zou graag zien dat die zich allemaal uitgenodigd en welkom weten aan onze universiteit.”

Streven naar inclusiviteit heeft consequenties voor allerlei vraagstukken, zegt Sanders. “We willen uitnodigend blijven voor een brede groep wetenschappers en studenten. Daarom is het belangrijk om begrippen als ‘duurzaamheid’ of ‘gezondheid’ breed te benaderen, zodat ze relevant zijn voor iedereen, en niet alleen voor bevoorrechte groepen. Wij zijn als reflectieve universiteit bij uitstek geëquipeerd om daar het gesprek over aan te gaan. De Radboud Universiteit moet een universiteit zijn die op een oprechte manier inzichten en de praktijk met elkaar kan verbinden. Dat zal de komende jaren hard nodig zijn; het moet niet zo zijn dat onze universiteit de bruggen ophaalt.

Waarden als duurzaamheid, gezondheid, veiligheid zijn van levensbelang. We moeten er een eerlijk, met wetenschappelijke feiten gevoed debat over kunnen voeren waaraan iedereen mag deelnemen. Ik zou graag een universiteit vertegenwoordigen waar studenten van alle windrichtingen, ook uit plattelandsregio's, uit sociale woningbouwwijken en met migrantenachtergronden, de ervaring hebben dat ze bij ons thuishoren. Dat ook hun inbreng in het academische gesprek welkom is.”

Dialoog en discussie

Als deelnemer aan maatschappelijke discussies wil de universiteit de dialoog faciliteren. Het reflectieve karakter van de Radboud Universiteit vormt daarbij een belangrijk anker. Wigboldus erkent dat de emoties daarbij soms kunnen oplopen. “Toch willen en moeten we ruimte geven aan dialoog op de campus. We willen dat doen op een manier die veilig is voor alle betrokken partijen. Dat kan ingewikkeld zijn.”

José Sanders als nieuwe rector magnificus

Op 17 oktober 2023 werd prof. dr. José Sanders geïnstalleerd als rector magnificus van de Radboud Universiteit. Daarvoor was zij hoogleraar communicatie in organisaties en decaan van de Faculteit der Letteren. In haar rectoraatsrede benadrukte zij zowel de maatschappelijke als de wetenschappelijke rol van de universiteit.

Ze wees erop dat de Radboud Universiteit bij de oprichting een duidelijk emancipatoire doelstelling had, die ook nu nog van belang is: "Als Radboud Universiteit mogen we méér doen om onze deuren te openen voor wie de weg naar onze universiteit nog niet gevonden heeft. Iedereen die het beste uit zichzelf wil halen is welkom, en hoeft verder niets mee te brengen dan zichzelf. Laat dát blijven wat we gemeenschappelijk hebben: de wil om van betekenis te zijn door het beste uit jezelf te halen."

Als wetenschappelijk instituut bouwt de universiteit aan kennis, en die zoektocht mag volgens Sanders nooit uitmonden in dogmatiek. Tegelijk moet de universiteit de waarheid niet "relativeren tot iets dat 'ook maar een mening' is. Hier aan de universiteit zoeken we inderdaad naar feiten, naar theorieën die we kunnen toetsen, naar argumenten die we kunnen onderbouwen, naar kennis die gedeeld kan worden en waarmee we onze steeds ingewikkelder wereld begrijpen en haar uitdagingen tegemoet treden. De universiteit is geen meningenfabriek, maar een kraamkamer van kritisch uitgewisselde kennis. Het zoeken naar waarheid is nooit klaar, nooit af, en dat besef is aan de universiteit niet beperkend, maar bevrijdend."

Tot slot is de universiteit volgens Sanders ook een plaats van persoonlijke ontwikkeling, in een brede maatschappelijke context. Dat noopt tot een voortdurende dialoog met elkaar. "Hier aan de universiteit mag het wel degelijk schuren, want we zijn hier niet bij elkaar met mensen die we allemaal zelf uitgezocht hebben. We moeten elkaar met respect bejegenen, we mogen met elkaar van mening verschillen, en we kunnen fouten maken. En dan niet alleen met een mislukt experiment of een onvoldoende tentamen. We kunnen ons vergist hebben; we kunnen veranderen. In de onderlinge uitwisseling kunnen we leren en groeien, en die uitwisseling, dat gesprek houdt nooit op."